

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Õppekava: Klassiõpetaja

Triinu Jõesaar

**KODUTÖÖDE TEGEMISE ÕPIMOTIVATSIOON JA HOIAKUD NING NENDE
SEOS LASTEVANEMATE POOLT PAKUTAVA ABIGA KODUTÖÖDE
TEGEMISEL 3. JA 6. KLASSIS**

magistritöö

Juhendaja: dotsent Merle Taimalu

Tartu 2019

Kodutööde tegemise õpimotivatsioon ja hoiakud ning nende seos lastevanemate poolt pakutava abiga kodutööde tegemisel 3. ja 6. klassis

Resümee

Käesoleva magistritöö eesmärgiks oli välja selgitada ja võrrelda 3. ja 6. klasside õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni ja hoiakuid ning lastevanemate kodutööde tegemise abistamise viise ja sagedust ning nende omavahelisi seoseid. Eesmärgi saavutamiseks koguti andmeid ankeedi abil. Uurimuses osalesid 3. klassi (42) ja 6. klassi (44) õpilased ja nende vanemad. Uurimuses keskenduti isemääramisteooria alusel kolme baasvajaduse- autonoomia, kompetentsuse ja seotuse- rahuldamisele. Uurimusest selgus, et lapsevanemad toetavad õpilaste kodutööde tegemisel kõiki kolme baasvajadust. Õpilaste õpimotivatsioon kodutööde tegemisel on peamiselt seotud omaksvõetud regulatsiooniga ja hoiakutest on olulisem 3. klassis *kodutööde osalus* ja 6. klassis *kodutööde raskus*. Vanemate abistamise viiside ja õpilaste õpimotivatsiooni ja hoiakute vahel leiti üksikuid positiivseid seoseid. Baasvajaduste rahuldamine tõstis õpilaste naudingut ja kodutöodes osalemist. Olulisel kohal kodutööde õpimotivatsiooni ja hoiakute tekkimisel oli ka vanemate koduste tööde abistamise sagedus.

Võtmesõnad: kodutööd, baasvajadused, õpimotivatsioon, õpihoiakud, vanemad, õpilased

Learning motivation and attitudes towards homework and their links with parental assistance in homework in grades 3 and 6

Abstract

The purpose of this master's thesis was to determine and compare motivation for learning and attitudes of doing homework among the students of grades 3 and 6, as well as the methods of parents assisting children with their homework and their interrelationships. To achieve this goal, data was collected using the questionnaire. The study included 42 3rd grade students and their parents, and 44 6th grade students and their parents. The study focused on the three basic needs based on self-determination theory: autonomy, competence and engagement. The study showed that parents support all three basic needs when helping their children with homework. The students' learning motivation in doing their homework is chiefly regulated by an accepted regulation; of learning attitudes, the most important one in Grade 3 is the engagement in homework and the difficulty of homework in Grade 6. There were few positive links between the methods of parents assisting children with homework and the students' learning motivation, as well as learning attitudes. Supporting students' basic needs increased students' enjoyment and participation in homework. The frequency of assisting children with their homework was also found to be significant next to the occurrence of learning motivation and attitude.

Keywords: homework, basic needs, learning motivation, learning attitudes, children, parents

Sisukord

Resümee.....	2
Abstract.....	3
Sissejuhatus.....	5
Kodutööde tegemise motivatsioon ja hoiakud	6
Vanemate toetus laste kodutööde tegemisel.....	8
Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused.....	10
Metoodika	11
Valim.....	11
Mõõtevahend.....	12
Protseduur.....	13
Tulemused.....	15
Õpilaste õpimotivatsioon kodutööde tegemisel	15
Õpilaste hoiakud kodutööde tegemisel	16
Lastevanemate abistamise viisid õpilaste kodutööde tegemisel	17
Lastevanemate kodutööde abistamise sagedus	18
Seosed õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni ja lastevanemate abistamise viiside ja sageduse vahel.....	19
Seosed õpilaste kodutööde tegemise hoiakute ja lastevanemate abistamise viiside ja sageduse vahel.....	20
Arutelu	21
Töö praktiline väärtus.....	26
Soovitused edaspidisteks uurimusteks ja töö piirangud.....	26
Tänuõnad	27
Autorsuse kinnitus	27
Kasutatud kirjandus	27
Lisad.....	35
Lisa 1. Õpilaste ankeet	
Lisa 2. Lastevanemate ankeet	
Lisa 3. Õpilaste kodutööde hoiakute väidete jaotumine faktoritesse	
Lisa 4. Lastevanemate kodutööde abistamise viiside väidete jaotumine faktoritesse	

Sissejuhatus

Õpilastelt nõutakse koolis õpitu täendamiseks kodutööde tegemist (Gill & Schlossman, 2004), mida peetakse õpilaste õppimise ja saavutuste edendamisel vajalikuks (Marzano & Pickering, 2007; Xu & Yuan, 2003). Põhikooli riikliku õppekava (2011) järgi on kooli ülesandeks õpilastes enesemääratluspädevuse arendamine, mille sisuks on õpilase oskus ennast analüüsida ja hinnata. Enesejuhitud õppimine on õppijakeskne ning eeldab sügavat õppimist (*deep approach to learning*), läbi mille areneb õppijas avatud hoiak ja loov lähenemine (Pedaste et al., 2016). Enesejuhtimise õppimiseks vajalikud oskused võivad paljuski olla saavutatud ka läbi kodutööde. Kuna nimetatud oskus areneb pika aja jooksul ning ka põhikooli viimastes klassides võib see olla nõrgalt arenenud, siis on oluline, et selle arendamisele pöörataks rohkem tähelepanu nii koolis kui ka kodus.

Kodutööd peavad õpilased tegema väljaspool kooliaega, kus neil puudub õpetajapoolne otsene tugi ja kontroll (Arro, Aus, Timoštšuk, Poom-Valickis & Kukk, 2015). Juhul kui õppija kodutöö tegemisel abi vajab, sõltub selle saamine suuresti vanematest. Vanema abi kodutööde tegemisel on hea võimalus vanematele osaleda oma lapse akadeemiliste oskuste arendamisel (Patall, Cooper & Robinson, 2008). Kuigi uurijad ei ole päris üksmeelsed selles osas, kas ja kui suur peaks olema vanemate osa lapse koduses õppimises, on selge, et vanematel on oluline mõju õppija hoiakutele, käitumisele ja õppimisele (Hill & Taylor, 2004). Samas võib vanemate kaasamine anda nii soovitud kui soovimatuid mõjusid, sõltuvalt sellest, missugust tuge kodus pakutakse (Gurland & Grolnick, 2005). Isemääramisteooria järgi on oluline lastevanematepoolisel abi osutamisel laste baasvajaduste (autonoomia, seotus ja kompetentsus) rahuldamine (Ryan & Deci, 2000), mis arendab iseseivat õppimist (Doctroff & Arnold, 2017).

Õpilaste õpimotivatsiooni kodutööde tegemisel on Eestis mitmel korral uuritud (Arro et al., 2015; Karu, 2018), samuti on uuritud lastevanemate kasvatusstiile (Hein, 2018) ning nende kaasatust õpilaste hariduses (Arro et al., 2015). Selleks aga, et tõhustada kodutööde tegemist ning kooli ja kodu koostööd, tuleks uurida, mil viisil lapsevanemad oma lapsi kodutööde tegemisel aitavad ning kuidas on see seotud laste õpimotivatsiooni ja hoiakutega kodutööde tegemisel. Kuigi välismaal on sarnaseid uuringuid läbi viidud (Doctroff & Arnold, 2017; Katz, Kaplan & Buzukashvily, 2011), ei võimalda need teha järeldusi, millised on Eesti lastevanemate kodutöödes abistamise viisid ning kuidas on need seotud laste õpimotivatsiooniga kodutööde tegemisel.

Sellest tulenevalt on töö uurimisprobleem, millised on I ja II kooliastme õpilaste kodutöödega seonduvad hoiakud ja nende tegemise motivatsioon. Lisaks kuidas abistavad lapsevanemad oma lapsi kodutööde tegemisel ning kuidas see seostub õpilaste õpimotivatsiooni ja hoiakutega kodutööde tegemisel. See teadmine aitaks õpetajatel suunata lapsevanemaid teadlikult oma lapsi ka kodus aitama ning suurendaks ühtlasi kooli ja kodu koostööd.

Antud magistritöö eesmärk on välja selgitada ja võrrelda 3. ja 6. klasside õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni ja hoiakuid, ning lastevanemate kodutööde tegemise abistamise viise ning nende omavahelisi seoseid.

Kodutööde tegemise motivatsioon ja hoiakud

Kodutöid peetakse üheks õpilaste eneseregulatsiooni ja akadeemiliste saavutuste edendajaks (Corno & Xu, 2010, Fernández-Alonso, Suárez-Álvarez, & Muñiz, 2015), millel on tähtis roll nii õpilastele, õpetajatele kui ka lastevanematele (Cooper, Robinson & Patall, 2006; Dettmers, Trautwein, Ludtke, Goetz, Frenzel & Pekrun, 2011). Kodutööde tegemist mõjutavad mitmed olulised tegurid, mida võib jagada välisteks ja sisemisteks. Väliste faktoritena mõjutavad kodutööde sooritust õpilase iseloomuomadused, kodutöö teema ja õppetase ning sisemiste teguritena eristatakse kodutöö eesmärki, klassis omandatud teadmisi, kodutöö tagasisidestamist ja perekonnaliikmete kaasamist (Cooper, 1989).

Kodutöödel võib olla õpilaste õpitulemustele positiivne mõju, kui õpilased teevad seda mõtestatult. Samuti annab see õpilastele ülevaate oma edust ning võimalikest õpilünkadest (Grodner & Rupp, 2013). Kodutööde tegemise ja akadeemiliste saavutuste vahel on mitmed uuringud leidnud positiivse seose (McNeal, 2014). Õpilaste panus kodutööde tegemisse on otseselt seotud motivatsiooni tüübi ja ulatusega (Trautwein, Lüdtke, Kastens & Köller, 2006). Uuringud kinnitavad, et õpilaste kodutööde tegemise motivatsioon on seotud kodutöödele kuluva aja (Dettmers et al., 2011), kodutööde mahu (Bembenutty & White, 2013), püsivate jõupingutuste (Dettmers et al., 2011), kodutööde huvitavuse (Xu, 2007), eneseregulatsiooni (Hong, Peng & Rowell, 2009) ning ajaplaneerimisoskusega kodutööde tegemisel (Xu & Wu, 2013).

Kodutööde pikkus, ebamäärasus ja sellel kuluv aeg on peamised tegurid, mis võivad kodutööde tegemise õpimotivatsiooni ja hoiakuid muuta (Cooper et al., 2006). Kodutööd eeldavad nende tegemist tunnivälisel ajal (Katz et al., 2011), seetõttu on oluline, kuidas õpilased kodutööde tegemisele lähenevad ning kuidas kasutavad oma ressursse (aeg, abi).

Deci ja Ryan (2000) on oma motivatsiooni kontinuumis välja toonud neli erinevat regulatsioonitüüpi, mida saab rakendada ka kodutööde motivatsiooni selgitamisel.

Välise regulatsiooni (*external regulation*) puhul on õpilase motivatsiooniks saada välist tasu ja heakskiitu. Pealesurutud regulatsiooni (*introjected regulation*) korral on õpilase eesmärgiks vältida välist survet ehk kodutöid tehakse enesehinnangu säilitamiseks. Sellistel juhtudel areneb õpilases pindmine õpihoiak (*surface approach to learning*), mille korral õpilane panustab ülesannete tegemisse võimalikult vähe ning tema eesmärgiks ei ole õpitud sügavalt mõista (Biggs & Tang, 2008). Õpilasel tekib sügav õpihoiak (*deep approach to learning*), kui teda iseloomustab omaksvõetud regulatsioon (*identified regulation*), kus õpilane õpib teadlikult mingi kindla eesmärgi nimel või integreeritud regulatsioon (*integrated regulation*), mille korral on õpilasel tahe õppida ning väärtustada õppeprotsessi (Deci & Ryan, 2008). Õpilaste lähenemisviis kodutööle ei mõjuta ainult nende kodutööde tegemise mahtu (kui palju õpilane jõuab kodutöid teha), vaid ka selle kvaliteeti. Vastupidiselt pealiskaudsele lähenemisele on olulisemal kohal tunnis saadud teadmiste süvendamine. Õpilane, kelle eesmärgiks on oma akadeemiliste teadmiste arendamine, proovib ka kodus ületada õpiraskusi ja siduda kodutööd eelnevalt õpituga (Valle et al., 2015).

Kodutööde tegemisel eristatakse kolme muutujat: õpilaste akadeemilised saavutused, õpilaste kaasamine kodutööde tegemisel ja keskkonnast tingitud tegurid (Trautwein & Köller, 2003). Õpilaste kaasatus kodutööde tegemisel on tihedalt seotud nende üldise õpimotivatsiooniga. Mida motiveeritum on õpilane, seda kohusetundlikumalt ja eesmärgipärasemalt ta oma õppimisse suhtub (Nunez et al., 2015). See omakorda aga tagab positiivsema suhtumise kodutöödesse (Reguiero et al., 2017). Samuti on motiveeritumad kodutööde tegemisele õpilased, kes oskavad oma aega kodutööde tegemisel paremini planeerida (Regueiro et al., 2017; Valle et al., 2015; Xu & Wu, 2013).

Kodutööde tegemise motivatsiooni ja sellesse suhtumist tõstavad ka vanemate toetus ja õpetaja antav tagasiside (Valle et al., 2015). Õpilased panustavad kodutööde tegemisse rohkem, kui nad teavad, et seda klassis kontrollitakse (Dettmers, Lüdtke, Trautwein, Kunter & Baumert, 2010). Samuti on kodutööde kontrollimine oluline, et õpilane õpiks oma vigu analüüsima ja neid hiljem vältima. Vanemate kaasamine kodutööde tegemisel tõstab õpilaste õpimotivatsiooni (Valle et al., 2015; Van Voorhis, 2011), kuid õpilaste motivatsiooni tõstmisel on oluline ka vanematepoolne kodutööde abistamise viis (Cunha et al., 2015).

Algklasside õpilaste hinnangul teevad nad koduseid töid mingi oskuse või teadmise kinnistamiseks (Arro et al., 2015; Warton, 1993) või välise tasustuse saamiseks (Warton, 1993). Teise kooliastme õpilased on kodutööde tegemisel kogenumad ning võib järeldada, et

õpilased on kodutööde tegemisel iseseisvamad ning vajavad vähem vanemate abi või järelevalvet. Siiski on aga mitmed uurimused välja toonud, et vanemad õpilased peavad kodutööde tegemist igavaks, näevad kodutööde tegemisel vähem vaeva ja on ka vähem motiveeritud (Hong, 2001; Trautwein et al., 2006). Kodutööde iseloomustamisel toovad õpilased välja, et need on kas liiga lihtsad või liiga rasked, neis ei arvestata õpilaste arvamustega või ei mõista õpilased kodutööde ülesandeid (İflazoğlu & Hong, 2012; Xu & Yuan, 2003). Kodutöid tehakse eelkõige heade hinnete saamiseks (Xu & Yuan, 2003). Sarnaselt algklassidega tuuakse ka vanemas koolieas kodutööde eesmärgidena välja peamiselt teadmiste kinnistamist (Arro et al., 2015; Xu & Yuan, 2003). Siiski leidub ka antud vanuseastmes õpilasi, kes hindavad kodutööde vajalikkust enesearengule, ning kelle motivatsioon kodutööde tegemisel on positiivne (Karu, 2018; Tasa, 2018; Xu & Yuan, 2003). Kuigi õpitu kordamine võib olla üheks kodutöö eesmärgiks, siis kognitiivsete oskuste arendamiseks peaksid õpilased mõistma kodutööde olulisust ka muudest aspektidest. Seega võib järeldada, et enamus õpilasi ei ole teadlikud, mis eesmärgil nad koduseid töid teevad või milliseid kognitiivseid oskusi nad koduste tööde tegemisega arendavad.

Vanemate toetus laste kodutööde tegemisel

Õpilase ja lapsevanema suhe on olulisel kohal õpilase hoiakute, käitumise ja saavutuste kujunemisel (Doctroff & Arnold, 2017; Hill & Taylor, 2004; Katz et al., 2011; Niemiec & Ryan, 2009). McNeal Jr (2014) tõi oma uuringus välja, et õppeedukus tõusis neil põhikoolilastel, kelle vanemad aitasid aktiivselt teha koduseid töid ning tundsid huvi muu koolis toimuva kohta. Seega peavad lapsevanemad olema teadlikud, et nende hoiakud kooli ja õppimise osas aitavad otseselt kaasa õpilase õpimotivatsiooni tekkimisele.

Isemääramisteooria (Ryan & Deci, 2000) rõhutab vanemate rolli lapse kolme baasvajaduse rahuldamisel. Kõik kolm vajadust on olulised lapse arengu, toimimise ja heaolu saavutamiseks. Vanemate käitumine, mis rahuldab laste autonoomiat, seotust ja kompetentsust, edendab lastes iseseisvat õppimist ja õppimise aluseks olevat sisemist motivatsiooni (Doctroff & Arnold, 2017; Katz et al., 2011).

Õpilased võtavad aktiivsemalt osa klassitegevustest, peavad õppimist olulisemaks ning neil on kõrgem õpimotivatsioon, kui nende psühholoogilised baasvajadused on rahuldatud (Niemiec & Ryan, 2009). Kodus olev keskkond mõjutab lapse mõtteviisi õppimise osas. Kui kodus peetakse oluliseks õppimist, mis keskendub meisterlikkusele – eesmärkide seadmine, õppeprotsessi jälgimine ja hindamine – siis õpivad ka lapsed õppimist

kui protsessi teistmoodi hindama ning õpilased õpivad õppetööd nautima (Madjar, Shklar & Moshe, 2015). Seetõttu on oluline, et lapsevanem, kes suunab oma last õppimises, peaks oluliseks lapse baasvajaduste arendamist.

Autonoomia on isemääramisteooria alusel üks inimese baasvajadustest (Deci & Ryan, 2000), mis viitab inimese tahtele mingit tegevust ellu viia, sealjuures kogedes enesemääratlust ja täielikku valmisolekut (Chen, 2012). Motivatsiooni tõstmise üheks võimaluseks on pakkuda lastele iseseisvust (Harvey et al., 2016; Mermelshtine, 2017). Valikuvõimaluste loomine ja enesesuunamine on üks võimalikke viise autonoomsuse toetamiseks ja seeläbi motivatsiooni tõstmiseks. Õppimisvõimalusi luues tuleb arvestada õpilaste isiklike huvidega. Iisraeli õpilaste seas läbi viidud uuringu kohaselt (Roth, Assor, Niemiec, Ryan & Deci, 2009) leiti, et õpilased, kelle autonoomsust toetati, olid rohkem eesmärgile orienteeritud. Samuti oli need õpilased rohkem motiveeritud õppima ning neil oli kõrgem enesehinnang. Ka lapsevanematel, kes toetavad oma lapse autonoomiat, on mõju lapse suhete, töö ja isiklike püüdluste mõjule (Williams, Cox, Hedberg & Deci, 2000).

Seotus on üks baasvajadusi, mis tähendab tunda kuuluvust ja ühendatust teistega (Deci & Ryan, 2000). Oluline on just tajutud seotus, mille läbi õpilane tunneb ennast kuhugi kuuluvat. Seotus annab inimesele tunde, et ta eriline ja vajalik ka oma kaaslaste jaoks, olgu selleks õpetajad, klassikaaslased või perekond. Positiivsed suhted kaasõpilastega, õpetajaga ja perekonnaga tõstavad akadeemilist edukust ning positiivset heaolu lapses (Vallerand, Pelletier & Koestner, 2008). Seotuse vajaduse tõstmiseks tuleks lapsi eelkõige julgustada, aktsepteerida ning toetada nende tundlikkust (Doctroff & Arnold, 2017). Seotuse all mõistetakse õpilaste mitmekülgset osalust, mille juurde kuulub käitumuslik kaasamine, kognitiivne kaasamine, emotsionaalne kaasamine ning verbaalne kaasamine (Reeve & Tseng, 2011).

Kompetentsus tähendab inimese kaasasündinud vajadust tunda naudingut sellest, mida ta teeb. See tunne areneb läbi tagasiside ja muutub sõltuvalt keskkonnast spetsiifilisemaks. Kompetentsus ja võime tegelda väljakutsetega soodustavad sisemise motivatsiooni arengut (Deci & Ryan, 2000). Kompetentsuse arendamiseks on eelkõige oluline lastele väljakutsete ja võimaluste pakkumine õppimisel (Curby, Brown, Bassett, Deham, 2015; Niemiec & Ryan, 2009). Rõhutatud on ka struktuuri olulisust (selged ootused ja suunad ning eesmärgid) (Skinner, Furrer, Marchand & Kindermann, 2008). Samuti on olulisel kohal kvaliteetse tagasiside andmine, mis peaks keskenduma õppimise mõistmisele, mitte vaid vastusele või lõpptulemusele. Näiteks töid Silinskas, Niemi, Lerkkanen ja Nurmi (2013) oma uurimuses välja, et lapsi, kellel esinesid lugemisraskused, aitas paremate

lugemistulemuste saavutamiseks vanemate sage positiivne tugi. Kompetentsuse vajaduse rahuldamine on eelduseks õpilaste parematele õppetulemustele (Rimm-Kaufman, Baroody, Larsen, Curby & Abry, 2015).

Maaailmas on läbi viidud mitmeid uurimusi, mis keskenduvad laste baasvajaduste rahuldamise uurimisele. Esimese kooliastmes on uuringute põhjal õpilaste enesetõhususe hinnangud on seotud lapsevanema abi ja toetuse tajumisega. Kui laps tunneb, et vanem on talle vajadusel abiks, on suurem ka lapse enesetõhusus (Arro et al., 2015). Õpilaste seotuse vajaduse rahuldamine tõstab nende aktiivsust õppetunnis ning suurendab positiivsemate õpihoiakute teket (Cooper, Jackson, Nye & Lindsay, 2001; Doctroff & Arnold, 2017). Lisaks tõuseb õpilaste huvi ja suureneb kodutööde tegemine, kui lapse autonoomia ja seotuse vajadus on rahuldatud (Doctroff & Arnold, 2017). Teises kooliastmes on õpilaste motivatsioon iseseisvalt kodutööd teha seotud lastevanemate poolt laste baasvajadusi rahuldava käitumisega (Katz et al., 2011). Seotust ja kompetentsust oluliseks pidanud vanemate lapsed saavad koolikeskkonnas paremini hakkama (Dumont, Trautwein, Nagy & Nagengast, 2014). Autonoomia toetamine kodutööde tegemisel tõstab aga lapse akadeemilist jõudlust (Viljaranta et al., 2018). Kuigi vanematepoolne kodutöödes aitamine ei ole peamine laste edasiste õpitulemuste määramisel, siis olulisem on vanemate kaasamine õpilaste suhtumise kujunemisel. Õpilased, keda kodutööde tegemisel toetatatakse, omavad positiivsemat hoiakut kodutööde tegemisel (Cooper et al., 2001).

Kuigi vanemate poolne kodutöödes aitamine ei ole peamine laste edasiste õpitulemuste määramisel, siis olulisem on vanemate kaasamine õpilaste suhtumise kujunemisel. Lastevanemate kaasatuse puhul on oluline see, kuidas lapsevanem seda teeb ja kuidas tajub seda laps. Tähtis on, et laps tajuks vajadusel abi olemasolu ja seda, et vanem usub tema võimetusse.

Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused

Lastevanematel on mõju õpilaste õpihoiakute ja käitumise kujunemisel (Castro et al., 2015). Seega on oluline, et lapsevanem tunneks pidevalt huvi, kuidas tema lapsel koolis läheb ning vajadusel toetaks oma last ka õppimisel. Kodutööd on üks võimalikest õppimisviisidest, mida laps ja lapsevanem saavad teha koos. Maaailmas läbi viidud uuringute kohaselt on lastevanemate poolsed kodutöödes aitamise hoiakud ja õpilaste õpimotivatsioon ja tekkinud hoiakud omavahel seotud (Patall et al., 2008; Pomerantz, Moorman & Litwick, 2007; Sikiö et al. 2018). Kodutööde tegemise põhjuste hindamisel tekib erinevus I ja II kooliastme õpilaste

vahel. I kooliastmes tehakse kodutöid pigem mingi välise tasustuse saamiseks (Arro et al., 2015; Warton, 1993), II kooliastmes on aga õpilaste teadlikkus kodutööde tegemise olulisuse osas juba suurenenud ning õpilased hindavad kodutööde vajalikkust kõrgemalt (Karu, 2018). Sellest tulenevalt on antud magistritöö eesmärgiks välja selgitada ja võrrelda 3. ja 6. klasside õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni ja hoiakuid, ning lastevanemate kodutööde tegemise abistamise viise ning nende omavahelisi seoseid.

Eesmärgist lähtuvalt on sõnastatud järgnevad uurimisküsimused:

1. Milline on õpilaste õpimotivatsioon ja hoiakud kodutööde tegemisel nende endi hinnangul 3. ja 6. klassis?
2. Missugusel viisil lapsevanemad oma lapsi kodutööde tegemisel toetavad nende endi hinnangul 3. ja 6. klassis?
3. Kui sageli lapsevanemad oma lapsi kodutööde tegemisel aitavad nende endi hinnangul 3. ja 6. klassis?
4. Millised erinevused esinevad 3. ja 6. klasside õpilaste ja lastevanemate hinnangute vahel?
5. Millised on seosed lastevanemate kodutööde aitamise sageduse ning viiside ja õpilaste kodutööde õpimotivatsiooni ning hoiakute vahel?

Metoodika

Magistritöös kasutati kvantitatiivset uurimisviisi. Kvantitatiivset uurimisviisi kasutati eesmärgil saada võimalikult paljude vastajate andmeid. Kuna magistritöö eesmärgiks oli 3. ja 6. klassi õpilaste ja vanemate tulemuste võrdlemine ja seoste uurimine õpilaste õpimotivatsiooni ja lastevanemate osaluse vahel oma laste kodutööde tegemisel, siis kvantitatiivne lähenemine valiti, kuna see võimaldab teha statistilist andmeanalüüsi, leida muutujate vahelisi seoseid ja neid võrrelda.

Valim

Valimisse kuulusid kahe Tartu maakonna kooli ja ühe Tartu linna kooli 3. ja 6. klasside õpilased ja nende vanemad (vt Tabel 1). Uurimuses kasutati kihtvalimit, kus kihtidena eristati esimest ja teist kooliastet. Valim moodustati Tartu linna ja maakonna munitsipaal-koolides õppivatest õpilastest. Valimi moodustamisel valiti kaks vanuseastet – põhikooli algus (3. klass), mil kodutöödega seotud käitumised alles hakkavad kujunema, ning põhikooli teise kooliastme lõpp (6. klass), mil arenguliselt võiks eeldada ennastjuhtiva õppimise ilmnemist.

Tabel 1. Uurimuses osalejate kirjeldus soo ja klassi alusel.

	3. klass		6. klass		Kokku
	M*	N	M	N	
Õpilased	15	29	20	22	86
Vanemad	4	40	8	34	86

*M – meessoost, N – naissoost

Mõlemasse valimi kihti kuulusid vastava kooliastme kõige vanemad klassid ehk 3. ja 6. klass. Ankeete saadeti laiali 127-le õpilasele ja lapsevanemale. Valimi lõppsuuruseks oli 86 õpilast ja 86 vanemat

Mõõtevahend

Magistritöö andmete kogumiseks kasutati mõlema valimigrupi (õpilased ja lapsevanemad) puhul ankeeti, et koguda andmeid õpilaste ja lastevanemate hinnangute kohta kodutööde tegemisel. Ankeedi kasutamist eelistati, kuna see annab võimaluse koguda suhteliselt kiiresti andmeid suurema hulga vastajate käest.

Õpilaste ankeet koosnes kahest osast (vt LISA 1). Esimeses osas kasutati *Academic Self-Regulation Questionnaire – SRQ-A* (Ryan & Cornell, 1989) skaalat, mis uurib põhikooliõpilaste õpimotivatsiooni, mille aluseks on võetud isemääramisteooria. Ankeet on välja töötatud õpilastele, kes õpivad algkooli viimases klassis või põhikoolis. Ankeet koosnes 32 väitest, mis mõõdab nelja erinevat õpimotivatsiooni tüüpi: väline, pealesurutud, omaksvõetud ja sisemine regulatsioon. Vastamiseks kasutati 4-palli skaalat (1 – täiesti vale ja 4 – väga tõene). Nelja kategooria sisemine reliaablus on varasemas uuringus hinnatud mõõdukale (0,62) kuni kõrgele tasemele (0,82) (Ryan & Cornell, 1989). Lähtudes antud magistritöö teemast, kasutas autor SRQ-A skaalast kaheksat väidet, mis olid seotud kodutööde tegemisega, ankeedist jäeti välja väited, mis uurisid õpilaste õpimotivatsiooni tunnis töötamisel, raskuste esinemisel ja koolis hakkama saamisel.

Õpilaste ankeedi teises osas kasuti *Children's Attitude to Homework Questionnaire* (CAHQ) skaalat (Akioka & Gilmore, 2013), mis uurib õpilaste hinnanguid kodutööde tegemisele kolmest aspektist: kodutööde konflikt, kaasamine ja raskus. Ankeet koosnes 12 väitest, millest kaheksale said õpilased vastata 5-pallilise Likert skaala abil (1 – mitte kunagi ja 5 – alati). Kolm väidet/küsimust olid valikulised, mille puhul õpilane sai valida endale sobiva vastuse (nt. Kui palju sulle kool meeldib? 1 – ma vihkan kooli ja 5 – mulle meeldib

kool). Skaala sisereleiaablused jäid varasemas uurimuses vahemikku 0,66 – 0,81 (Akioka & Gilmore, 2013). Lisaks paluti lastel vastata ka kolmele taustaküsimusele nende vanuse, soo ja klassi kohta.

Lastevanemate ankeedis kasutati skaalat, mis uurib lastevanemate vajalikku toetavat käitumist (*need supportive behavior*) õpilaste kodutööde tegemisel. Kasutati Katz jt (2011) skaalat, mis oli koostatud toetudes varasematele uurimustöödele. Esitatud väited (vt LISA 2) uurivad lastevanemate hoiakuid õpilaste kodutööde aitamisel, lähtudes isemääramisteooria välja toodud baasvajadustest. Vastamiseks kasutati 5-pallist Likert skaalat (1 – mitte kunagi, 5 – alati). Ankeet koosnes 11 väitest, mis uurisid lastevanemate abistamise ja toetamise hoiakuid läbi kolme aspekti: autonoomia, kompetentsus ja seotus. Kogu skaala sisereleiaablus on varasema uurimuse alusel 0,85 (Katz et al., 2011). Lastevanemate käest küsiti ka, kui tihti nad oma lapsi nelja põhiaine (eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, võõrkeel) koduste tööde tegemisel aitavad. Vastamiseks kasutati 5-pallist Likert skaalat (1 – mitte kunagi, 5 – alati). Lisaks paluti vanematel vastata taustaküsimustele nende vanuse ja soo kohta.

Kõik töös kasutatud skaalad tõlgiti koos inglise filoloogiga eesti keelde. Seejärel vaadati väidete ja küsimuste sõnastus üle ning vajadusel kohandati. Lõpuks tõlkis teine inglise keele filoloog väited tagasi inglise keelde. Töö autor kontrollis väidete sarnasust originaaltekstiga. Valiidsuse tõstmiseks ankeete piloteeriti 2018. aasta detsembris.

Protseduur

Esmalt viis töö autor läbi pilootuuringu, et hinnata ankeedis olevate väidete selgust ja mõistetavust. Pilootuuringus osalesid 19 õpilast ühest Tartumaa kooli 6. klassist ja nende vanemad. Õpilastega saadeti ümbrikuga ankeet koju, kus nii laps kui lapsevanem said ankeete täita iseseisvalt. Lisaks ankeetidele oli ümbrikuga kaasas ka lapsevanema nõusolekuleht uurimuses osalemiseks. Nõusolekulehel oli välja toodud magistr töö teema ning eesmärgid, kuid samuti ka teave, et tegu on anonüümse uurimusega ning et kõigil vastajatel on võimalus uurimuses osalemisest keelduda. Seejärel toimetasiid vastanud õpilased ankeedid tagasi klassijuhatajale. Valimisse kuulusid 19 õpilast ühest klassist ning tagasilaekunud ankeete oli nii õpilastelt, kui ka vanematelt 10. Õpilased ja lapsevanemad said ankeedile anda tagasisidet kirjalikult, selleks oli pilootuurimuse ankeedis jäetud küsimuste ja väidete kõrvale kommentaaride koht, kuhu õpilane ja lapsevanem said vajadusel oma märkmeid ja tagasiside lisada. Pilootuurimuses osalenud lastega viis töö autor ka läbi suulise tagasiside vestluse, kus arutleti küsimuste ja väidete selguse üle. 3. klasside seas viis töö autor läbi veel intervjuu viie

õpilasega. Õpilaste hulgas oli ka õpiraskustega õpilasi, veendumaks, et kasutatav ankeet on ka neile selgelt mõistetav. Pilootuuringu käigus selgus, et ankeedid on arusaadavad, seega kasutati pilootuuringus saadud andmeid ka põhiuuringus.

Põhiuuringu andmekogumise periood oli jaanuar kuni veebruar 2019. Põhiuuringu läbi viimiseks võttis töö autor ühendust kahe Tartu maakonna ja viie Tartu linna kooli direktori ja õppejuhiga. Koolide valimisel lähtus töö autor mugavusest ehk milliste koolide õpetajate ja koolijuhtidega töö autoril on olnud varasemalt isiklik kontakt. Autor selgitas töö eesmärgi ja andmete kogumise protseduuri. Neli Tartu linna kooli keeldusid uurimuses osalemast, põhjendades otsust koolides läbi viidavate uurimuste rohkusega või ei reageerinud töö autori palvele uurimuses osaleda. Kokku nõustus uurimuses osalema kolm kooli. Kõikides koolides oli kas kaks või enam paralleelklassi. Paralleelklassidest valiti valimisse üks klass, mille määras kooli õppejuht. Nii osalesid uurimuses kolme klassi õpilased ja nende vanemad 3. klassist ja kolme klassi õpilased ja nende vanemad 6. klassist. Koolist nõusoleku saamise järel toimetas töö autor ümbrikutes uuringu ankeedid kooli õppejuhtidele, kes edastasid need valimisse kuuluvate klasside klassijuhatajatele. Klassijuhatajad edastasid ümbrikutes ankeedid õpilastele, kes omakorda viisid need koju. Kodus said laps ja lapsevanem otsustada, kas nad soovivad uurimuses osaleda. Õpilased ja nende vanemad, kes uurimuses osalema nõustusid, täitsid ankeedid kodus ning täidetud ankeedid pandi tagasi ümbrikusse, mille järel ümbrikud suleti, et tagada andmete konfidentsiaalsus. Õpilased toimetasid ümbrikud nädala jooksul tagasi klassijuhatajale, kes edastas need õppejuhile. Töö autor sai täidetud ankeedid ümbrikutega kätte kooli õppejuhilt kokkulepitud ajal.

Saadud andmed sisestati andmetöötlusprogrammi Microsoft Excel, kus need korrastati ning seejärel töödeldi andmeid statistikaprogrammiga SPSS 25.0. Õpilaste ankeedi teise osa (*Children's Attitude to Homework Questionnaire*) ja vanemate ankeedi (*Parents' need supportive behaviour in homework*) küsimused koondati eelnevate uurimuste põhjal faktoritesse (Akioka & Gilmore, 2013; Katz et al., 2011) (vt. Lisa 3). Igale faktorile arvutati sellesse kuuluvate väidete alusel faktori koondkeskmine. Kolme esimese uurimisküsimuse vastuse leidmiseks kasutati kirjeldavat statistikat, kus leiti saadud vastuste keskmine ja standardhälve. Neljandale uurimusküsimusele vastuste leidmiseks kasutati sõltumatute valimite T-testi (*Independent Samples T-test*), millega võrreldi 3. ja 6. klasside õpilaste ja lastevanemate hinnanguid. Viienda uurimusküsimuse puhul kasutati korrelatsioonalaüüsi. Seose olemasolu kontrollimiseks kasutati Pearsoni korrelatsioonikordajat. Seose tugevuse puhul võeti aluseks järgmised näitajad: korrelatsioonikoenfitsent 0,1-0,3 näitab nõrka seost,

0,4-0,6 keskmise tugevusega seost ning korrelatsioonikoeffitsient alates 0,7-st näitab tugevat seost (Dancey & Reidy, 2011).

Tulemused

Antud peatükis antakse ülevaade uurimustulemustest: esitatakse kahe grupi (3. ja 6. klasside) õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni ja hoiakuid kirjeldav statistika, 3. ja 6. klasside õpilaste lastevanemate kodutööde aitamise viiside ja sageduste hinnangute kirjeldav statistika, ning kahe vanuserühma võrdlused ja seosed kodutööde tegemisel lastevanemate abistamise viiside ja sageduse ning õpilaste õpimotivatsiooni ja hoiakute vahel.

Õpilaste õpimotivatsioon kodutööde tegemisel

Õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni hinnangute kirjeldav statistika on välja toodud tabelis 2.

Tabel 2. Õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni kirjeldav statistika 3. ja 6. klassis. Väited on esitatud 3. klassi pingereas kahanevalt.

<i>Koduste tööde tegemise õpimotivatsiooni väited</i>	<i>3. klass</i>		<i>6. klass</i>		<i>Väite koht 6. klassi pingeras</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>M*</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
<i>Ma teen koolis antavaid koduseid ülesandeid, sest ...</i>							
1. ... ma pean kodutöid tegema, kuna see on minu kohustus.	3,7	0,56	3,4	0,66	2.	2,576	0,012
2. ... ma tahan õppeainest aru saada.	3,6	0,53	3,5	0,74	1.	1,156	0,251
3. ... kodutööde tegemine on mulle oluline.	3,5	0,59	2,8	0,77	4.	4,982	0,000
4. ... ma tunnen ennast halvasti, kui ma kodutööd ära ei tee.	3,3	0,77	2,9	0,84	3.	2,649	0,010
5. ... kui ma ei tee kodutööd ära, tuleb mul pahandus.	3,2	0,91	2,6	1,0	5.	3,155	0,002
6. ... ma tahan, et õpetaja arvaks, et ma olen hea õpilane.	3,1	0,94	2,4	0,8	6.	3,271	0,002
7. ... ma naudin kodutööde tegemist.	2,3	0,81	1,8	0,8	7.	3,373	0,001
8. ... see on lõbus.	2,2	0,8	1,6	0,91	8.	2,796	0,006

M* – keskmine, *SD* – standardhälve, *t* – sõltumatute valimite *t*-testi väärtus, *p* – olulisusnivoo.

3. klasside kodutööde tegemise motivatsiooni väidete hinnangute (4-palli skaala) keskmised jäid kõik üle skaala keskmise (2,0) (vt tabel 2). Skaala kõrgeima keskmise hinnangu andsid 3. klassi õpilased väitele *ma tahan õppeainest aru saada* ja väitele *ma pean kodutööd tegema, see on minu kohustus*. 3. klassis said väited *see on lõbus* ja *ma naudin kodutööde tegemist* kõige madalama keskmise hinnangu ja ühtlasi olid need ainsad väited, mille hinnangud jäid alla 3,0.

6. klasside õpilased hindasid kõige kõrgemalt väiteid *ma pean kodutööd tegema, see on minu kohustus* ja väitele *ma tahan õppeainest aru saada*. Kõige madalamalt hinnati kahte väidet *see on lõbus* ja *ma naudin kodutööde tegemist* ja need olid ka ainsad väited, mis said hinnangud alla 2,0.

Kahe grupi võrdlusel on 3. klasside õpilaste keskmised hinnangud kodutööde tegemise õpimotivatsiooniga seonduvatele väidetele kõrgemad kui 6. klassis (vt tabel 2). Väited *kodutööde tegemine on minu kohustus* ja *kodutööde tegemine on mulle oluline* olid väidete pingereas 3. klassis kõrgemal kohal kui 6. klassis. Seevastu väited *ma tahan õppeainest aru saada* ja *ma tunnen ennast halvasti, kui ma ei tee kodutööd ära*, olid kõrgemal kohal 6. klassis kui 3. klassis. Statistiliselt oluline erinevus esines seitsme väite puhul kaheksast, kus kõigi puhul olid 3. klassi õpilaste hinnangud kõrgemad 6. klasside õpilaste omadest (vt Tabel 2). Ainult ühe väite *ma tahan õppeainest aru saada* puhul statistiliselt olulist erinevust ei esinenud.

Õpilaste hoiakud kodutööde tegemisel

Õpilaste kodutööde tegemise hoiakute puhul jaotati ankeedis olevad väited ja küsimused faktoritesse. Faktorite koostamisel võeti aluseks eelnevas uurimuses välja kujunenud kolme faktorit (Akioka & Gilmore, 2013) (vt Lisa 3). Esimene faktor oli *kodutööde konflikt*, kuhu kuulus 4 väidet (vt Lisa 3 tabel 1). Antud faktoriga uuriti, kui tihti õpilased ja vanemad koduste tööde pärast ärrituvad ning nende üle vaidlevad. Teine faktor oli *osalus kodutöödel*, mis koosnes 5 väitest (vt Lisas 3 tabel 2). Sellega uuriti õpilaste arvamust kodutööde kohta ning nende tegemise sagedust. Kolmas faktor oli *kodutööde raskus*, kuhu kuulus kolm väidet (vt Lisa 3 tabel 3). Sellega taheti teada, kui tihti õpilased vajavad koduste tööde tegemisel täiskasvanu abi ning kuidas hindavad koduste tööde raskust. 3. ja 6. klasside õpilaste faktorite koondkeskmised on välja toodud tabelis 3.

3. klasside õpilaste hinnangutel kodutööde hoiakutesse jäid kõik hinnangud üle skaala keskmise (2,5). 3. klassi õpilased andsid kõrgeima hinnangu faktorile *osalus kodutöödes* (vt

tabel 3). 6. klasside õpilaste keskmised hinnangud kodutööde hoiakute faktoritesse olid skaala keskmine või üle selle. 6. klassi õpilased hindasid kõige kõrgemalt faktorit *kodutööde raskus*. Mõlemas klassis sai kõige madalama hinnangu faktor *kodutööde konflikt*.

Tabel 3. Õpilaste kodutööde tegemise hoiakute faktorite koondkeskmised 3. ja 6. klassi õpilastel. Väited on esitatud 3. klassi pingerea alusel kahanevalt.

<i>Faktor</i>	<i>3. klass</i>		<i>6. klass</i>		<i>Faktor 6. klassi pingereas</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>M*</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
1. Osalus kodutöodes	3,4	0,57	2,9	0,62	2.	3,707	0,000
2. Kodutööde raskus	3,2	0,64	3,0	0,68	1.	1,497	0,088
3. Kodutööde konflikt	2,8	0,83	2,5	0,83	3.	2,187	0,037

M* – keskmine, *SD* – standardhälve, *t* – sõltumatute valimite *t*-testi väärtus, *p* – olulisusnivoo.

Kahe grupi võrdlemisel selgus, et 3. klasside õpilaste hinnangute koondkeskmised olid oluliselt kõrgemad kui 6. klassi õpilastel kahe faktori puhul (vt tabel 3). Osalus kodutöodes ja Kodutööde konflikt puhul olid 3. klassi õpilaste hinnangud oluliselt kõrgemad (mõlemal $p < 0,05$). Erinevust ei leitud aga *kodutööde raskuse* hinnangutes ($p > 0,05$).

Lastevanemate abistamise viisid õpilaste kodutööde tegemisel

Lastevanemate kodutöödega seotud viiside puhul jaotati ankeedis olevad väited kolme faktorisse. Faktorite koostamisel võeti aluseks eelnevas uurimuses esitatud faktoreid (Katz et al., 2011) (vt Lisa 4). Esimene faktor oli *autonoomia*, kuhu kuulus 5 väidet (vt Lisa 4 tabel 1). Faktorisse kuulusid väited, mis kirjeldasid lastevanemate hoiakuid õpilaste iseseisvuse ja laste arvamuse aktsepteerimise kohta. Teine faktor oli *Kompetentsus*, kuhu kuulus 3 väidet (vt Lisa 4 tabel 2). Antud faktori väited kirjeldasid, kuidas lastevanemad tagasisidestavad last kodutööde tegemisel. Kolmas faktor oli *Seotus*, kuhu kuulus 3 väidet (vt Lisa 4 tabel 3). Antud faktorisse kuulusid väited, mis iseloomustasid, kuidas lapsevanemad väärtustavad oma last kodutööde tegemisel. 3. ja 6. klasside õpilaste faktorite hinnangud on klassiti välja toodud tabelis 4.

3. ja 6. klasside lastevanemate hinnangute keskmised kodutööde abistamise viiside kohta jäid kõik üle skaala keskmise (2,5) (vt tabel 4). 3. klasside vanemad hindasid kõige kõrgemalt faktorit *seotus*, ning kõige madalamalt faktorit *autonoomia*. 6. klasside õpilaste vanemad hindasid kõige kõrgemalt faktorit *autonoomia* ja *seotus*. 6. klasside vanemate seas

sai kõige madala keskmise hinnangu faktor *kompetentsus*. Kõikide faktorite koondkeskmiste hinnangud paigutusid kitsasse vahemikku 3,9 ja 4,4, vahel.

Tabel 4. Lastevanemate kodutöodes abistamise viiside faktorite kirjeldav statistika ja võrdlus 3. ja 6. klassi. Väited on esitatud 3. klassi lastevanemate pingerea alusel kahanevalt.

Faktor	3. klass				6. klass				t	p
	M	SD	Min	Max	M	SD	Min	Max		
1. Seotus	4,4	0,57	3	5	4,1	0,92	1	5	1,813	0,069
2. Kompetentsus	4,1	0,72	1	5	3,9	0,93	1	5	0,600	0,575
3. Autonoomia	4,0	0,53	2,6	5	4,1	0,68	1	5	0,435	0,593

M – keskmine, *SD* – standardhälve, *t* – sõltumatute valimite *t*-testi väärtus, *p* – olulisusnivoo

Statistiliselt olulisi erinevusi 3. ja 6. klasside lastevanemate hinnangute vahel kolmele faktorile *autonoomia*, *kompetentsus* ja *seotus* ei esinenud (kõigil $p > 0,05$).

Lastevanemate kodutööde abistamise sagedus

Lastevanemate kodutöodes abistamise sagedus põhilistes õppeainetes on välja toodud tabelis 5. 3. klasside lastevanemate hinnangud abi osutamise sagedusele kodutööde tegemisel erinevates õppeainetes olid kõik üle skaala keskmise (2,5) (vt tabel 5). Kõige enam aitasid 3. klassi lapsevanemad oma lapsi matemaatika, võõrkeele ja eesti keele kodutööde tegemisel. Kõige vähem aitasid 3. klassi lapsevanemad oma lapsi endi hinnangul loodusõpetuse kodutööde tegemisel.

6. klasside õpilaste lastevanemate kodutööde aitamise sageduse hinnangul jäi üle skaala keskmise abi võõrkeele kodutöodes aitamiselt (vt tabel 5). Alla skaala keskmise jäid eesti keele ja loodusõpetuse kodutöodes aitamise keskmine sagedus lastevanemate endi hinnangul.

Tabel 5. Lastevanemate kodutööde abistamise sagedus ja sageduste võrdlus 3. ja 6. klassis. Tulemused on esitatud kahanevalt.

	3. klass		6. klass		t	p
	M	SD	M	SD		
1. Võõrkeel	3,3	1,16	2,9	1,18	1,260	0,211
2. Matemaatika	3,3	1,20	2,5	1,15	2,856	0,005
3. Eesti keel	3,3	1,16	2,3	1,02	3,864	0,000
4. Loodusõpetus	2,9	1,11	2,3	1,15	2,444	0,017

M – keskmine, *SD* – standardhälve, *t* – sõltumatute valimite *t*-testi väärtus, *p* – olulisusnivoo

Kahe grupi hinnangute võrdlusel (vt tabel 5) oli lastevanemate kodutööde aitamise sagedus 3. klassis kõikide õppeainete puhul kõrgem kui 6. klassis. Statistiliselt oluline erinevus esines matemaatika, eesti keele ja loodusõpetuse kodutöodes aitamisel (kõigil $p < 0,05$). Statistiliselt olulist erinevust ei esinenud vaid võõrkeele kodutöodes aitamisel.

Seosed õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni ja lastevanemate abistamise viiside ja sageduse vahel

Lastevanemate kodutöodes abistamise viiside ning abistamise sageduse ja õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni vaheliste seoste analüüsimisel tugevad seosed puudusid. Nõrk positiivne statistiliselt oluline seos oli vanemate poolt kompetentsuse toetamise ja õpilaste motivatsiooni vahel olla õpetaja silmis hea õpilane ($p < 0,05$) ja lastevanemate poolt seotuse toetamise ning õpilaste kodutööde nautimise vahel ($p < 0,05$) (vt tabel 6).

Tabel 6. Seos õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni ja lastevanemate abistamise viiside ja sageduse vahel

	<i>Kompetentsus</i>		<i>Autonoomia</i>		<i>Seotus</i>		<i>Abistamise sagedus</i>	
	<i>r*</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>p</i>
<i>...ma tahan, et õpetaja arvaks, et ma olen hea õpilane.</i>	0,292	0,006	0,088	0,418	0,143	0,190	0,301	0,005
<i>... kui ma ei tee kodutööd ära, tuleb mul pahandus.</i>	0,075	0,492	0,047	0,667	0,193	0,075	0,265	0,014
<i>... see on lõbus.</i>	0,010	0,925	0,022	0,842	0,014	0,896	0,216	0,045
<i>... ma tunnen ennast halvasti, kui ma kodutööd ära ei tee.</i>	0,092	0,400	0,014	0,897	0,094	0,388	-0,013	0,909
<i>... ma tahan õppeainest aru saada.</i>	0,011	0,923	0,010	0,928	-0,008	0,938	-0,022	0,841
<i>... ma pean kodutööd tegema, kuna see on minu kohustus.</i>	-0,078	0,473	-0,105	0,336	-0,103	0,344	0,035	0,751
<i>... ma naudin kodutööde tegemist.</i>	0,030	0,785	0,094	0,394	0,217	0,046	0,142	0,196
<i>... kodutööde tegemine on mulle oluline.</i>	-0,024	0,828	-0,022	0,836	0,164	0,132	0,188	0,082

r* – Pearsoni korrelatsioonikoefitsient; *p* – olulisusnivoo

Nõrgad positiivsed statistiliselt olulised seosed ilmnedid ka lastevanemate abistamise sageduse ja õpilaste kodutööde tegemise kolme motivatsiooni vahel – *ma tahan, et õpetaja*

arvaks, et ma olen hea õpilane, kui ma ei tee kodutööd ära tuleb mul pahandus, see on lõbus (vt tabel 6). Mida sagedamini lapsevanemad oma hinnangul oma last kodutööde tegemisel aitavad, seda suurem on õpilaste motivatsioon teha kodutööd õpetajale meeldimiseks või pahanduste vältimiseks. Samas on kodutööde tegemine õpilaste hinnangul lõbusam, mida rohkem lapsevanem on selles kaasatud (vt tabel 6).

Seosed õpilaste kodutööde tegemise hoiakute ja lastevanemate abistamise viiside ja sageduse vahel

Õpilaste kodutööde tegemise hoiakute ja lastevanemate abistamise viiside ning sageduse seosed on välja toodud tabelis 7.

Tabel 7. Seosed õpilaste kodutööde tegemise hoiakute ja lastevanemate abistamise viiside ja sageduse vahel.

	<i>Kompetentsus</i>		<i>Autonoomia</i>		<i>Seotus</i>		<i>Abistamise sagedus</i>	
	<i>r*</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>p</i>
<i>Kodutööde konflikt</i>	0,083	0,454	0,158	0,152	0,130	0,239	0,586	0,000
<i>Osalus kodutöödel</i>	0,019	0,860	0,141	0,195	0,215	0,047	0,071	0,516
<i>Kodutööde raskus</i>	0,095	0,383	0,148	0,175	0,070	0,525	0,621	0,000

r* – Pearsoni korrelatsioonikoeffitsient; *p* – olulisusnivoo

Lastevanematepoolne abistamise sagedus oli mõõdukalt positiivselt seotud laste kodutööde tegemise hoiakute kahe faktoriga (vt tabel 7). Mida rohkem vanem oma last kodutööde tegemisel aitab, seda kõrgemad on õpilaste hinnangud kodutööde raskusele ($p < 0,05$) ja kodutöödega kaasnevatele konfliktidele ($p < 0,05$). Nõrk positiivne statistiliselt oluline korrelatsioon oli ka vanemate poolt seotuse toetamisel ja õpilaste kodutöodes osaluse vahel ($p < 0,05$) (vt tabel 7). Mida rohkem laps tunneb, et teda väärtustatakse ja toetatakse kodutööde tegemisel, seda tõenäolisem on, et kodutööd ei ole lapse jaoks rasked ning laps teeb kodutööd meelsamini.

Arutelu

Käesoleva magistritöö eesmärgiks oli välja selgitada ja võrrelda 3. ja 6. klasside õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni ja hoiakuid ning lastevanemate kodutööde tegemise abistamise viise ning nende omavahelisi seoseid.

Antud peatükis arutletakse saadud tulemuste üle ning võrreldakse neid varasemate uurimustega. Arutelu antakse ülevaade 3. ja 6. klasside koduste tööde tegemise õpimotivatsioonist ja hoiakutest ning nende erinevustest, 3. ja 6. klasside lastevanemate kodutöodes abistamise sagedusest ja viisidest ja nende erinevustest. Tuuakse välja olulisemad seosed õpilaste kodutööde õpimotivatsiooni ja hoiakute ning lastevanemate abistamise sageduse ja viiside vahel. Arutelu lõpus toob autor välja töö praktilise väärtuse ning võimalikud piirangud ja soovitused tulevaseks uurimuseks.

Õpilaste kodutööde tegemise motivatsioon

Esimese uurimusküsimusega taheti teada, milline on õpilaste õpimotivatsioon kodutööde tegemisel 3. ja 6. klassis. Kodutööde tegemise motivatsiooni uurimisel taheti teada, millised on peamised põhjused, miks õpilased oma kodutöid teevad. Hinnangutest tulenevalt oli võimalik analüüsida, millised on õpilaste peamised õpimotivatsioonitüübid kodutööde tegemisel.

Kolmanda klassi õpilased andsid kõrgeima hinnangu väitele *ma pean kodutöid tegema, sest see on minu kohustus*. Antud väide iseloomustas motivatsiooni kontinuumi järgi välist motivatsiooni (Deci & Ryan, 2000). Seega mõjutas 3. klassi õpilasi kodutööde tegemisel kõige rohkem väline regulatsioon. Kuna aga lastevanematel on õpilaste õppimisega seonduvate hinnangute tekkimisel suur mõju (McNeal, 2014), siis võib olla antud väite kõrge hinnang põhjustatud lastevanemate mõjutusest. Juba varasest koolieast selgitatavad vanemad õpilastele, et koduseid töid tuleb teha ning sarnane arusaam on tekkinud ka lastes. Antud järeldust toetas ka see, et teine välist regulatsioonitüüpi iseloomustav väide *kui ma ei tee kodutöid ära, tuleb mul pahandus* sai 3. klassi õpilastelt oluliselt madalama hinnangu. Kõrged hinnangud andsid 3. klasside õpilased omaksvõetud regulatsiooni iseloomustavatele väidetele, mis näitavad, et õpilased teadvustavad ja väärtustavad kodutööde olulisust. Kõige madalamad hinnangud andsid 3. klasside õpilased sisemist regulatsiooni iseloomustavatele väidetele. Seega võib öelda, et 3. klasside õpilastel oli üsna väike huvi kodutööde tegemisel ning kodutööde tegemisel kaasnes vähene nauding.

Kuuenda klassi õpilasi motiveeris kodutööde tegemisel kõige rohkem see, et nad õppeainest aru saaksid. Kõrged hinnangud said ka kõik teised omaksvõetud regulatsiooni väited. Seega oli 6. klassi õpilaste kodutööde motivatsiooniks isiklik arenemine. Ka 6. klassis sai väide *ma pean kodutöid tegema, kuna see on minu kohustus* kõrge hinnangu. Kuid ka siin võib oletada, et pigem on selline arusaam tekkinud vanemate arusaamu jälgides. Kõige madalamalt hinnati omaksvõetud regulatsiooni iseloomustavaid väiteid, mis näitab õpilaste vähest huvi ja naudingut kodutööde tegemisel

I ja II kooliastmes oli õpilaste koduste tööde tegemise peamiseks regulatsioonitüübiks omaksvõetud regulatsioon. Antud tulemuse põhjal saab öelda, et õpilased mõistavad koduste tööde olulisust ning peavad neid tähtsaks. Samuti mõistavad õpilased, et koduste tööde tegemine on nende kohustus. Sarnased tulemused ilmnisid ka Karu (2018) ja Tasa (2017) tehtud uurimuses, kus selgus, et laste õpimotivatsioon kodutööde tegemisel on kõrge ning pigem on õpilaste õpimotivatsiooni tüüp koduste tööde tegemisel sügav. Ka välismaal tehtud uuring näitas, et õpilaste peamine eesmärk kodutööde tegemisel ei ole oma vanemate või õpetaja ootuste rahuldamine (İflazoğlu & Hong, 2012). Kõige vähem reguleeris õpilasi koduste tööde tegemisel sisemine regulatsioon. Kuigi 3. klassis oli kodutöödest saadav heaolu suurem kui 6. klassis, siis üldiselt olid kodutööde tegemise nautimisele antud hinnangud madalad.

Õpilaste kodutööde tegemise hoiakud

Esimese uurimisküsimusena taheti ka teada, millised on 3. ja 6. klasside õpilaste hoiakud kodutööde tegemisel. Õpilaste kodutööde tegemise hoiakutele antud hinnangute järgi pidasid 3. klasside õpilased kõige olulisemaks kodutööde tegemisel osalemist. Õpilaste jaoks on oluline kodutööde tegemine. Samuti on kool ja kodused tööd õpilaste jaoks huvitavad ning ollakse rahul koduste tööde mahuga. Keskmisest kõrgema hinnangu andsid 3. klasside õpilased ka kodutöödega seonduvatele raskustele. Kuigi õpilased peavad oluliseks koduste tööde tegemist, siis tihedamini vajavad lapsed koduste tööde tegemisel abi. Keskmiselt hindasid 3. klassi õpilased kodutööga seonduvate konfliktide tekkimist. Kuna kodutööde tegemine on laste jaoks tähtis, ei teki neil koduseid töid tehes ka vanematega või iseendaga tülisid. Olulisemal kohal on kodutööde üle arutlemine ja selle mõistmine.

Kuuenda klassi õpilased hindasid kõrgelt kahte faktorit: *kodutööde osalus* ja *kodutööde raskus*. Kõrgema hinnangu sai kodutööde raskus, millele järgnes kodutööde osalus. Kuuenda klasside õpilaste seas esineb kodutööde tegemisel rohkem takistusi, mis

vähendavad nende kodutööde tegemise osakaalu. Rasked kodutööd panevad 6. klassi õpilasi ka vähem kooli ja koduseid töid hindama. Sarnasele järeldusele jõuti ka Iisraelis, kus selgus, et õpilased kes hindasid oma enesetõhusust madalaks, ehk tundsid kodutööde tegemisel rohkem raskusi, jätsid neid ka rohkem tegemata (Katz, Eilot & Nevo, 2013). Skaala keskmiselt hindasid 6. klassi õpilased konfliktide teket koduste tööde tegemisel. Kuuenda klassi õpilased teevad koduseid töid pikem üksi ning sellega väldivad nad erimeelsuste teket vanematega. Samuti annab üksi õppimine ja lapsevanema ülevaate puudumine võimaluse õpilasele koduseid töid mitte teha.

Erinevalt 6. klassist pidasid 3. klassi õpilased olulisemaks koduste tööde tegemist ning nad tunnetasid suuremat rõõmu koolis käimisel ja koduste tööde tegemisel. Mida suurem on õpilaste osalus kodutööde tegemisel, seda tõenäolisemalt on nende jaoks ka kodused tööd sisuliselt motiveerivamad (Akioka & Gilmore, 2013; Xu, 2008). Kolmanda klassi õpilased kaasasid oma vanemaid sagedamini koduste tööde tegemisse ning seega vältisid nad võimalikke raskusi. Seevastu 6. klassi õpilased tunnetasid koduste tööde tegemisel rohkem raskust ning sellega võis väheneda ka nende koduste tööde tegemine. Sarnaselt hindasid 3. ja 6. klassi kõige madalamalt kodutöödega seonduvaid konflikte. Kuigi hinnang mõlemas klassis on madal, siis põhjused võivad olla erinevad. Kuuenda klasside konfliktide vähesus võib olla tingitud koduste tööde mitte tegemisest. Kolmandas klassis aga sellest, et vanemate kaasatus on suurem ning üheskoos suudetakse vältida koduste töödega kaasnevaid erimeelsusi.

Lastevanemate kodutööde tegemise toetamise viisid

Teise uurimusküsimusega taheti teada, mil viisil lapsevanemad oma lapsi kodutööde tegemisel aitavad. Uuriti lastevanemate poolseid abistamise viise toetudes isemääramisteooriale ehk kuidas lapsevanem toetab oma lapse kolme baasvajaduse rahuldamist kodutööde tegemisel. Kui varasematest uurimustest selgus, et I kooliastmes peavad lapsevanemad kõige olulisemaks autonoomia toetamist (Doctroff & Arnold, 2017), siis antud uurimuses hindasid 3. klassi lapsevanemad kõige olulisemaks seotuse toetamist. Seotuse toetamisel oli lapsevanem oma lapsele kodutööde tegemisel alati toeks. Last tunnustati ka siis, kui tal esinevad koduste tööde tegemisel raskused. Märkimist väärib, et faktori väidetele ei andnud ükski lapsevanem skaala miinimumväärtust. Järgmisena pidasid 3. klassi lapsevanemad oluliseks kompetentsuse toetamist. Lapsevanemad innustasid last kodutööde tegemisel. Samuti oli olulisel kohal autonoomia toetamine. Lapsevanem aktsepteeris lapse erimeelsusi kodutööde tegemisel, kuid

samas selgitab ka nende tähtsust. Ka siin ei andnud lapsevanemad antud väidetele kordagi skaala miinimumväärtust. 6. klasside õpilaste lastevanemate hinnangute põhjal oli nende jaoks sarnaselt oluline kõigi kolme baasvajaduse rahuldamine. Kõige olulisemaks pidasid 6. klassi lapsevanemad autonoomia ja seotuse toetamist. Kuid tähtis oli ka kompetentsuse vajaduse rahuldamine.

Kahe klassi lastevanemate hinnangud olid sarnased. Olulisi erinevusi kolme baasvajaduse rahuldamisel kodutöodes toetamisel ei ilmnenud. Erinevalt 3. klassi vanematest valisid aga 6. klassi lapsevanemad oma hinnangutes kõikides faktorites ka skaala miinimumväärtusi. See võis tuleneda sellest, et 6. klassi lapsed on kodutööde tegemisel iseseisvamad ja lapsevanemad ei pea neid kodutööde tegemisel aitama. Kõikide faktorite keskmised jäid nii kolmanda kui ka kuuenda klassi puhul üle keskmise. Samuti olid faktorite keskmised väärtused üsna sarnased. Seega võib järeldada, et lapsevanemad ei erista oma käitumises, millist baasvajadust nad lapses rahuldavad. Sarnane järeldus esines ka varasemas uurimuses. Vanemate jaoks oli oluline mitmesuguste vastutustundlike ja analüüsivate meetodite kasutamine kodutööde tegemisel, et tõsta oma lapse õpimotivatsiooni. Samuti olid vanemad valmis muutma kodust õpikeskkonda nii, et see vastaks lapse vajadustele (Garn, Matthews & Jolly, 2010; Katz et al., 2011). Pigem on lastevanemate hoiakud toetavad, proovides korruga rahuldada nii autonoomia, kompetentsuse kui ka seotuse vajadust.

Lastevanemate kodutööde tegemise toetamise sagedus

Kolmanda uurimusküsimusega taheti teada, kui sageli lapsevanemad oma lapsi nelja põhiaine (eesti keel, matemaatika, loodusõpetus ja võõrkeel) kodutööde tegemisel aitavad. Kolmanda klassi lapsevanemad aitasid sageli oma lapsi võõrkeele, matemaatika ja eesti keele koduste tööde tegemisel. Kõige vähem aitasid lapsevanemad õpilasi loodusõpetuse kodutööde tegemisel. Kuuendas klassis aitasid lapsevanemad kõige enam oma lapsi võõrkeele kodutööde tegemisel. Suurenenud vajadus abi järele võis olla seotud B-võõrkeele õppimise alustamisega. Abi sagedus teiste põhiainetes õppimisel jäi kuuendas klassis aga keskmisest madalamaks.

Uurimuses selgus, et 3. klasside lapsi aitasid vanemad rohkem kui 6. klasside lapsi. Ka Eestis varasemalt läbi viidud uuring näitas I kooliastme õpilaste suuremat vajadust kõrvalise abi vastu kui II kooliastmes (Arro et al., 2015). Kuna II kooliastmes on õpilased juba iseseisvamad, ning välja on kujunenud kindlad õpiharjumused, on saadud tulemus ootuspärane.

Seosed lastevanemate kodutööde abistamise viisi ning sageduse ja õpilaste õpimotivatsiooni ning hoiakute vahel

Viienda uurimusküsimusega taheti leida seoseid lastevanemate kodutööde abistamise viiside ja sageduse ning õpilaste koduste tööde tegemise õpimotivatsiooni ja hoiakute vahel. Lastevanemate kodutöodes aitamise viisidele antud hinnangute ja õpilaste kodutööde tegemise õpimotivatsiooni vahel leiti kaks nõrka positiivset olulist seost. Lastevanemate poolt kompetentsuse vajaduse rahuldamine seostus õpilaste pealesurutud regulatsiooniga kodutööde tegemisel. Lapsevanem, kes aktsepteeris oma lapse arvamust ning uskus lapse võimetusse kodutööde tegemisel, suurendas lapse motivatsiooni olla õpetaja silmis hea õpilane. Kui lapse kompetentsust peetakse oluliseks kodus, on lapse jaoks oluline näida kompetentne ka teistele täiskasvanutele. Teine nõrk seos esines lastevanemate poolt seotuse vajaduse rahuldamise ja laste kodutööde tegemise nautimise vahel. Lapsevanem, kes selgitas oma lapsele, et on valmis oma last aidama ning väärtustab ka õpiraskustes olevat last, tõstis õpilases kodutööde tegemise nautimist. Ka varasemad uurimused toetavad seda, et mida rohkem laps tunnes, et teda kodutööde tegemisel toetatakse, seda rohkem nautis ka laps kodutööde tegemist ja suurenes tema sisemine regulatsioon (Katz et al., 2011). Samuti oli baasvajaduste toetamine võtmeteguriks lapse akadeemilise sisemise motivatsiooni tõstmiseks, kui seda tehti järjepidevalt lapse heaolu nimel (Froiland, 2011). Nõrgad positiivsed seosed esinesid ka lastevanemate poolse kodutöodes abistamise sageduse ja mitme erinevat tüüpi motivatsiooni vahel. Õpilaste välist, pealesurutud ja sisemist regulatsioonitüüpi mõjutas lastevanemate abistamise sagedus. Mida rohkem lapsevanem oma last kodutööde tegemisel aitas, seda suurem mõju oli temal õpilase kodutööde õpimotivatsiooni tõstmiseks.

Lastevanemate kodutööde abistamise viiside ja õpilaste kodutööde tegemise õpihoiakute vahel esines kolm nõrka positiivset seost. Lapsevanema poolt seotuse rahuldamine oli seotud õpilaste kodutöodes osalemisega. Suurenenud seotuse tunnetamine näitas, et ka kodused tööd on lapsele sisuliselt motiveerivamad (Akioka & Gilmore, 2013). Lapsel arenevad positiivsed hoiakud kooli ja kodutööde suhtes, kui ta on kodus väärtustatud ning tema võimalike puudujääkidega arvestatakse. Vanemate kaasatus ja nende poolt iseseisvuse toetamine suurendas õpilaste tahet koolis edukalt hakkama saada vaatamata esinevatele raskustele (Wong, 2008). Lastevanemate kodutööde abistamise sagedus oli seotud õpilaste poolt tajutud kodutööde tegemisel tekkiva konflikti ja raskusega. Vanema nõudmised võivad ühisel õppimisel olla suuremad ning laps peab kodutööde tegemisel rohkem

pingutama. Seetõttu võivad lapsed hinnata koduseid töid raskemaks ning võimalus konfliktide tekkeks on suurem.

Töö praktiline väärtus

Käesolev magistritöö annab ülevaate õpilaste õpimotivatsioonist ja hoiakutest koduste tööde tegemisel. Oluline oli välja tuua I ja II kooliastme erinevused, mille põhjal võime teha järeldusi õpimotivatsiooni muutuses ning hoiakute erinevuses. Õpimotivatsiooni ja hoiakute muutustest võiksid kindlasti olla huvitatud õpetajad. See annab neile võimaluse analüüsida, kuidas koduseid töid õpilaste huvitavamaks teha, et nende õpimotivatsioon ajaga ei muutuks. Samuti võiksid tulemustest olla huvitatud lapsevanemad, kes saaksid vajadusel rohkem oma last kodutööde tegemisel toetada.

Lisaks annab töö ülevaate, mil viisil vanemad oma lapsi koduste tööde tegemisel aitavad. Uurimusest selgus, et lapsevanemad peavad õpilaste aitamisest oluliseks kõiki kolme baasvajaduse rahuldamist, kuid ei erista neid omavahel. Samuti leiti uurimuse käigus ka seoseid õpilaste õpimotivatsiooni hoiakute ja lastevanemate abistamise viiside vahel. Saadud tulemused võiksid olla abiks kooli ja kodu koostöö suurenemisele. Õppeasutused võiksid tõsta vanemate teadlikkust erinevate vajaduste rahuldamise olulisusest enesejuhitud õppe arendamiseks. Ning õpetajad saaksid selgitada lastevanematele, kuidas nende koduste tööde abistamise viisid ja sagedus seostub õpilaste õpimotivatsiooni ja hoiakutega.

Soovitused edaspidisteks uurimusteks ja töö piirangud

Töö piiranguna toob autor välja seda, et valim oli küllaltki väike, kaasates vaid ühte linnakooli ning kahte maakonna kooli. Lisaks ei saanud väikese valimi tõttu uurimuse ankeetides esinenud väidete kohta läbi viia faktoranalüüsi. Samuti väidete faktoritesse jaotamisel selgus, et antud valimi puhul oli faktori *kodutööde raskus* reliaablus liiga madal.

Edaspidi tasuks uurida suurema valimiga lastevanemate hinnanguid laste baasvajaduste rahuldamisest koduste tööde tegemisel, kuna käesolevas uurimuses oli valim väike. Kuigi uurimustulemused näitasid, et lapsevanemad toetavad laste baasvajaduste rahuldamist ning vanusega muutuvad ka lastevanemate abistamise viisid, siis selgemate tulemuste saamiseks oleks soovitatav uurimus läbi viia suurema valimiga. Samuti võiks lastevanemate abistamise baasvajaduste rahuldamist uurida ka laste endi hinnangul, et kõrvaltada neid lastevanemate arvamusega.

Tänu sõnad

Täna kõiki õpilasi ja lapsevanemaid, kes käesolevas uurimuses osalesid. Samuti kooli direktoreid ja õppejuhte, kes olid abiks uurimuse läbi viimisel. Suur tänu kolleegidele abi ning mõistva suhtumise eest töö valmimisel.

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud käesoleva lõputöö ning toonud korrekselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Triinu Jõesaar

/allkirjastatud digitaalselt/

23.05.2019

Kasutatud kirjandus

- Akioka, E., & Gilmore, L. (2003). An Intervention to Improve Motivation for Homework. *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 23(1), 34-38.
- Arro, G., Aus, K., Timoštšuk, I., Poom-Valickis, K., & Kukk, A. (2015). *Projekt "Eesti põhikooliõpilaste koduse õpikoormuse uuring" 2013-2015. Ülevaade projektist ja tulemustest*. Külastatud aadressil: [http://tes.innove.ee/wp-content/uploads/sites/6/2015/11/Aruanne_Eesti - p%C3%B5hikooli%C3%B5pilaste-kodune-%C3%B5pikoormus-2013_2015.pdf](http://tes.innove.ee/wp-content/uploads/sites/6/2015/11/Aruanne_Eesti_p%C3%B5hikooli%C3%B5pilaste-kodune-%C3%B5pikoormus-2013_2015.pdf)
- Bembenutty, H., & White, M. C. (2013). Academic performance and satisfaction with homework completion among college students. *Learning and Individual Differences*, 24, 83–88.
- Biggs, J. & Tang, C. (2008). *Õppimist väärtustav õpetamine ülikoolis*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Castro, M., Exposito-Casas, E., Lopez-Martin, E., Lizasoain, L., Navarro-Asencio, E., & Gaviria, L. (2015). Parental involvement on student academic achievement: A meta-analysis. *Educational Research Review*, 14, 33-36.
- Chen, H. X. (2012). *Approaches to quantitative research: A guide for dissertation students*. Cork: Oak Tree Press.
- Curby, T. W., Brown, C. A., Bassett, H. H., & Denham, S. A. (2015). Associations between preschoolers' social-emotional competence and preliteracy skills. *Infant and Child Development*, 24, 549–570.
- Cooper, H. (1989). *Synthesis of Research on Homework*. Külastatud aadressil: <https://pdfs.semanticscholar.org/479a/d93fad486fde6309637e7334fa91525024da.pdf>
- Cooper, H., Jackson, K., Nye, B., & Lindsay, J. J. (2001). A Model of Homework's Influence on the Performance Evaluations of Elementary School Students. *Journal of Experimental Education*, 69(2), 181-199.
- Cooper, H., Robinson, J. C., & Patall, E. A. (2006). Does Homework Improve Academic Achievement? A Synthesis of Research, 1987-2003. *Review of Educational Research*, 76(1), 1-62.
- Corno, L., & Xu, J., (2010). Homework as the Job of Childhood. *Theory into Practice*, 43(3), 227-233.

- Cunha, J., Rosário, P., Macedo, L., Nunes, A. R., Fuentes, S., Pinto, R., & Suárez, N. (2015). Parents' conceptions of their homework involvement in elementary school. *Psicothema*, 27(2), 159-165.
- Dancey, C. P., & Reidy, J. (2011). *Statistics without maths for psychology (5th ed)*. Harlow [etc.]: Prentice Hall/Pearson.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The „what“and „why“ of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological inquiry*, 11(4), 227–268.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2008). Self-determination theory: A macro theory of human motivation, development, and health. *Canadian psychology*, 49(3), 182–185.
- Dettmers, A., Trautwein, U., Lüdtke, O., Goetz, T., Frenzel, A. C. & Pekrun, R. (2011). Students' emotions during homework in mathematics: Testing a theoretical model of antecedents and achievement outcomes. *Contemporary Educational Psychology*, 36, 25-35.
- Dettmer, A., Lüdtke, O., Trautwein, U., Kunter, M., & Baumert, J. (2010). Homework Works if Homework Quality Is High: Using Multilevel Modeling to Predict the Development of Achievement in Mathematics. *Journal of Education*, 102(2), 467-482.
- Doctroff, G. L., & Arnold, D. H. (2017). Doing homework together: The relation between parenting strategies, child engagement, and achievement. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 48, 103–113.
- Dumont, H., Trautwein, U., Nagy, G., & Nagengast, B. (2014). Quality of parental homework involvement: Predictors and reciprocal relations with academic functioning in the Reading domain. *Journal of Educational Psychology*, 106(1), 144-161.
- Fernandez-Alonso, R., Suarez-Alvarez, J., & Muniz, J. (2015). Adolescents' Homework Performance in Mathematics and Science: Personal Factors and Teaching Practices. *Journal of Education Psychology*, 107(4), 1075-1083.
- Froiland, M. J. (2011). Parental Autonomy Support and Student Learning Goals: A Preliminary Examination of an Intrinsic Motivation Intervention. *Child Youth Care Forum*, 40, 135-149.

- Garn, A. C., Matthews, M. S., & Jolly, J. L. Parental Influences on the Academic Motivation of Gifted Students: A Self-Determination Theory Perspective. *Gifted Child Quarterly*, 54(4), 263-272.
- Gill, B. P., & Schlossman, S. L. (2004). Villain or Savior? The American Discourse on Homework, 1850-2003. *Theory into Practice*. 43(3), 174-181.
- Gurland, S. T., & Grolnick, W. S. (2005). Perceived Threat, Controlling Parenting, and Children's Achievement Orientations. *Motivation and Emotion*, 29(2), 103-121.
- Grodner A., & Rupp N. (2013). The Role of Homework in Student Learning Outcomes: Evidence from a Field Experiment. *Journal of Economic Education*, 44(2), 93-109.
- Harvey, B., MatteGagne, C., Stack, D. M., Serbin, L. A., Ledingham, J. E., & Schwartzman, A. E. (2016). Risk and protective factors for autonomy-supportive and controlling parenting in high-risk families. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 43, 18–28.
- Hein, M. (2017). *Põhikooli õpilaste õpimotivatsiooni seosed tajutud vanemate kasvatusstiilidega. Publitseerimata magistritöö. Tartu Ülikool.*
- Hill, N. E., & Taylor, L. C. (2004). Parental school involvement and children's academic achievement: Pragmatics and issues. *Current Directions in Psychological Science*, 13, 161–164.
- Hong, E. (2001). Homework style, homework environment, and academic achievement. *Learning Environments Research*, 4(1), 7-23.
- Hong, E., Peng, Y., & Rowell, L. L. (2009). Homework self-regulation: Grade, gender, and achievement-level differences. *Learning and Individual Differences*, 19, 269–276.
- İflazoğlu, A. & Hong, E. (2012) Relationships of Homework Motivation and Preferences to Homework Achievement and Attitudes in Turkish Students. *Journal of Research in Childhood Education*, 26(1), 57-72.
- Karu, G. (2018). *Koduste õpiülesannete tegemise motivatsioon ja strateegiad ühe Tartu kooli II kooliastme õpilaste hinnangute alusel. Publitseerimata magistritöö. Tartu Ülikool.*

- Katz, I., Kaplan, A., & Buzukashvily, T. (2011). The role of parents' motivation in students' autonomous motivation for doing homework. *Learning and Individual Differences*, 21, 376-386.
- Katz, I., Eilat, K., & Nevo, N. (2013). "I'll do it later": Type of motivation, self-efficacy and homework procrastination. *Motivation and Emotion*, 38(1), 111-119.
- Madjar, N., Shklar, N., & Moshe, L. (2015). The role of parental attitudes in children's motivation toward homework assignments. *Psychology in the Schools*, 53(2), 173-188.
- Marzano, R. J., & Pickering, D. J. (2007). Special topic: The case for and against homework. *Educational Leadership*, 64, 74-79.
- McNeal Jr, R. B. (2014). Parent Involvement, Academic Achievement and the Role of student Attitudes and Behaviors as Mediators. *Universal Journal of Educational Research*, 2(8), 564 – 576.
- Mermelstine, R. (2017). Parent-child learning interactions: A review of the literature on scaffolding. *British Journal of Education*, 87, 241-254.
- Niemiec, C. P. & Ryan, R. M. (2009). Autonomy, competence, and relatedness in the classroom: Applying self-determination theory to educational practice. *Theory and Research in Education*, 7(2), 133-144.
- Núñez, J. C., Suárez, N., Rosário, P., Vallejo, G., Valle, A., & Epstein, J. L. (2015). Relationships between perceived parental involvement in homework, student homework behaviors, and academic achievement: Differences among elementary, junior high, and high school students. *Metacognition and Learning*, 10(3), 375-406.
- Patall, E. A., Cooper, H., & Robinson, J. C. (2008). The effects of choice on intrinsic motivation and related outcomes: A meta-analysis of research findings. *Psychological Bulletin*, 134(2), 270-300.
- Pedaste, M., Tamm, A., Leijen, Ä., Barkalaja, A., Tiidelepp, M., Jürimäe, M., Lamesoo, K., Ader, A., Peitel, T., Juur, M., & Pärt, M. (2016). *Nüüdisaegne õpikäsitus. Ettekanne*. Tartu Ülikool.

- Pomerantz, E., Moorman, E., & Litwack, S. (2007). The how, whom, and why of parents' involvement in children's academic lives: More is not always better. *Review of Educational Research*, 77(3), 373–410.
- Põhikooli riiklik õppekava (2010). Riigi teataja I 2010, 41, 240. Külastatud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/13332410>
- Reeve, J., & Tseng, M. (2011). Agency as a fourth aspect of student engagement during learning activities. *Contemporary Educational Psychology*, 36, 257–267.
- Regueiro, B., Valle, A., Núñez, J. C., Rosário, P., Rodríguez, S., & Suárez N. (2017). Changes in involvement in homework throughout compulsory secondary education /Cambios en la implicación en los deberes escolares a lo largo de la Educación Secundaria Obligatoria, *Cultura y Educación*, 29:2, 254-278.
- Rimm-Kaufman, S. E., Baroody, A. E., Larsen, R. A. A., Curby, T. W., & Abry, T. (2015). To what extent do teacher–student interaction quality and student gender contribute to fifth graders' engagement in mathematics learning? *Journal of Educational Psychology*, 107(1), 170-185.
- Roth, G., Assor, A., Niemiec, C. P., & Deci, E. L. (2009). The Emotional and Academic Consequences of Parental Conditional Regard: Comparing Conditional Positive Regard, Conditional Negative Regard, and Autonomy Support as Parenting Practices. *Developmental Psychology*, 45(4), 1119-1142.
- Ryan, R. M., Connell, J. P. (1989). Perceived locus of causality and internalization: Examining reasons for acting in two domains. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 749-761.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*, 55(1), 68–78.
- Sikiö, R., Siekkinen, M., Holopainen, L., Silinskas, G., Lerkkanen, M.-K., & Nurmi, J.-E. (2018). Maternal parenting styles, homework help, and children's literacy development in language minority and Finnish-speaking families. *European Journal of Psychology of Education*, 33(2), 235-250.
- Silinskas, G., Niemi, P., Lerkkanen, M.-K., & Nurmi, J.-E. (2013). Children's poor academic performance evokes parental homework assistance – But does it help? *International Journal of Behavioral Development*, 37(1), 44-56.

- Skinner, E., Furrer, C., Marchand, G., & Kindermann, T. (2008). Engagement and disaffection in the classroom: Part of a larger motivational dynamic? *Journal of Educational Psychology*, 100(4), 765-781.
- Tasa, M. (2017). Põhikooli õpilaste õpihoiak koduste õpiülesannete tegemisel ja selle seosed akadeemilise edukusega Tartu linna koolide näitel. Publitseerimata magistritöö. Tartu Ülikool.
- Trautwein, U., & Köller, O. (2003). The Relationship Between Homework and Achievement – Still Much of a Mystery. *Educational Psychology Review*, 15(2), 115-145.
- Trautwein, U., Lüdtke, O., Kastens, C. & Köller, O. (2006). Effort on homework in grades 5-9: development, motivational antecedents, and the association with effort on classwork. *Child Development*, 77(4), 1094-111.
- Valle, A., Pan, I., Rigueiro, B., Suárez, N., Tuero, E., & Nunes, A. R. (2015). Predicting approach to homework in Primary school students. *Psicothema*, 27(4), 334-340.
- Vallerand, R. J., Pelletier, L., & Koestner, R. (2008). Reflection on Self-Determination Theory. *Canadian Psychology*. 49(3), 257-262.
- Viljaranta, J., Silinskas, G., Lerkkanen, M.-K., Hirvonen, R., Pakarinen, E., Poikkeus, A.-M., & Nurmi, J.-E. (2018). Maternal homework assistance and children's task-persistent behavior in elementary school. *Learning and Instruction*, 56, 54-63.
- Voorhis, F. L. V. (2011). Costs and Benefits of Family Involvement in Homework. *Journal of Advanced Academics*, 22(2), 220–249.
- Warton, P. M. (1993). *Responsibility for homework: Children's ideas about self-regulation*. Sydney, Australia. Macquarie University.
- Williams, G. C., Cox, E. M., Hedberg, V., & Deci, E. L. (2000). Extrinsic life goals and health risk behaviors in adolescents. *Journal of Applied Social Psychology*, 30, 1756 – 1771.
- Wong, M. M. (2008). Perceptions of Parental Involvement and Autonomy Support: Their Relations with Self-Regulation, Academic Performance, Substance Use and Resilience among Adolescents. *North American Journal of Psychology*, 20(3), 497-518.

- Xu, J. (2007). Middle-School Homework Management: More than just gender and family involvement. *Educational Psychology, 27*(2), 173-189.
- Xu, J. (2008). Validation of Scores on the Homework Management Scale. *Educational and Psychological Measurement, 68*(2), 304-324.
- Xu, J., & Yuan, R. (2003). Doing homework: Listening to students', parents', and teachers' voices in one urban middle school community. *School Community Journal, 13*(2), 25-44.
- Xu, J., & Wu, H. (2013). Self-Regulation of Homework Behavior: Homework Management at the Secondary School Level. *The Journal of Educational Research, 106*, 1-13.

Lisad

Lisa 1. Õpilaste ankeet

Hea õpilane!

Olen Tartu Ülikooli üliõpilane, kes uurib 3. ja 6. klasside õpilaste seas, kuidas vanemad oma lapsi kodutööde tegemisel aitavad ja kuidas mõjutab see õpilaste õpimotivatsiooni. Ankeet on anonüümne – Sinu nime ei küsita ja Sinu vastuseid ei seostata Sinu isikuga. Olen Sulle tänulik, kui vastad ausalt, ilma kiirustamata ning väiteid vahele jätmata.

Ette tänades

Triinu Jõesaar (TÜ klassiõpetaja eriala magistrant)

E-mail: Triinu.joesaar@gmail.com

I OSA

Palun vali iga väite puhul number, mis Sinu arvates Sinu kohta kõige rohkem tõele vastab. Tee sellele ring ümber.

Ma teen koolis antavaid koduseid ülesandeid, sest ...	1 = pole üldse tõene	2= pigem pole tõene	3= pigem tõene	4= kindlasti tõene
... ma tahan, et õpetaja arvaks, et ma olen hea õpilane.	1	2	3	4
... kui ma ei tee kodutöid ära, tuleb mul pahandus.	1	2	3	4
... see on lõbus.	1	2	3	4
... ma tunnen ennast halvasti, kui ma ei tee kodutöid ära.	1	2	3	4
... ma tahan õppeainest aru saada.	1	2	3	4
... ma pean kodutöid tegema, see on minu kohustus.	1	2	3	4
... ma naudin kodutööde tegemist.	1	2	3	4
... kodutööde tegemine on mulle oluline.	1	2	3	4

II OSA

Palun vasta allolevatele küsimustele nii nagu Sina enda kohta õigeks pead. Palun tõmba ring ümber sobivale numbrile.

	1 = mitte kunagi	2= harva	3= mõni kord	4= sageli	5 = alati
Kui tihti, te kodus kodutööde üle arutlete/räägite?	1	2	3	4	5
Kui tihti te kodus kodutööde üle tülitsete?	1	2	3	4	5
Kui tihti sinu vanemad kodutööde pärast ärrituvad?	1	2	3	4	5
Kui tihti sina kodutööde pärast ärritud?	1	2	3	4	5
Kui tihti sa oma kodutööd ära teed?	1	2	3	4	5
Kui tihti sa leiad, et kodutöö on huvitav?	1	2	3	4	5
Kui tihti sa leiad, et kodutöö on igav?	1	2	3	4	5
Kui tihti sa leiad et kodutöö on väljakutset pakkuv?	1	2	3	4	5
Kui tihti mõni täiskasvanu sind oma kodutöös aitab?	1	2	3	4	5

Kodutööde motivatsiooni ja hoiakute seos lastevanemate abiga

Palun märgi enda kohta sobiv vastus:

Kui palju sulle kool meeldib ?	1 ma vihkan kooli	2 mulle ei meeldi kool väga	3 mulle ei meeldi kool aga ma ka ei vihka seda	4 mulle meeldib kool	5 mulle meeldib kool väga
Kodutööd on minu jaoks ...	1 liiga lihtsad	2 üsna lihtsad	3 pole lihtsad ega rasked	4 üsna rasked	5 liiga rasked
Õpetajad annavad ...	1 liiga palju kodutööd		3 piisaval hulgal kodutööd		5 liiga vähe kodutööd

Palun täida järgmised üldandmeid puudutavad read.

Klass: .....

Vanus: .....

Sugu (poiss või tüdruk): .....

Täna vastamast! Palun pane täidetud ankeet ümbriku ja sulge seejärel ümbrik.

Lisa 2. Lastevanemate ankeet

Hea Lapsevanem!

Olen Tartu Ülikooli üliõpilane, kes uurib 3. ja 6. klasside õpilaste seas, kuidas vanemad oma lapsi kodutööde tegemisel aitavad ja kuidas mõjutab see õpilaste õpimotivatsiooni. Ankeet on anonüümne – Teie nime ei küsita ja teie vastuseid ei seostata Teie isikuga. Olen Teil tänulik, kui vastate ausalt, ilma kiirustamata ning väiteid vahele jätmata.

Ette tänades

Triinu Jõesaar (TÜ klassiõpetaja eriala magistrant)

E-mail: Triinu.joesaar@gmail.com

Palun vali iga väite puhul number, mis Teie hinnangul Teie kohta kõige rohkem tõele vastab. Tehke sellele ring ümber.

	1 = mitte kunagi	2= harva	3= mõni kord	4= sageli	5 = alati
Koduste ülesannete tegemisel olen valmis kuulama ka oma lapse vastuseid, mis on minu omast erinevad.	1	2	3	4	5
Ma püüan lubada oma lapsel teha kodutöid, mis sobivad tema huvidega või muuta kodutööd nii, et ülesanne oleks tema jaoks huvitav.	1	2	3	4	5
Ma olen õnnelik, kui mu laps pakub kodutööd tehes vastuse, mis on küll oodatavast teistsugune, kuid on huvitav.	1	2	3	4	5
Ma selgitan oma lapsele, et ta võib minu poole pöörduda, kui tal on tekkinud mure või probleem kodutöö tegemisel.	1	2	3	4	5
Ma luban oma lapsel rääkida asjadest, mis teda kodutöö juures tüütavad.	1	2	3	4	5

Kodutööde motivatsiooni ja hoiakute seos lastevanemate abiga

Kodutööd tehes, ma annan oma lapsele tunde, et ta on oluline ja eriline.	1	2	3	4	5
Ma annan oma lapsele tunde, et austan ja väärtustan teda isegi siis, kui ta ei saa kodutööst aru.	1	2	3	4	5
Ma selgitan oma lapsele, miks on oluline õppida ja teha kodutööd.	1	2	3	4	5
Ma räägin oma lapsega kodutööde ja eluliste asjade vahelistest seostest.	1	2	3	4	5
Ma räägin oma lapsele, et usun tema võimetusse kodutöödega seonduvate raskuste ületamisel.	1	2	3	4	5
Ma kommenteerin oma lapse kodutööde vigu privaatsetl, mitte teiste inimeste ees.	1	2	3	4	5

Palun vastakse ka alljärgnevale küsimustele abi pakkumise sageduse kohta.

Kui sageli aitate oma last ...	1 = mitte kunagi	2 = harva	3 = mõni kord	4 = sageli	5 = alati
.... matemaatika kodutööde tegemisel.	1	2	3	4	5
.... eesti keele kodutööde tegemisel.	1	2	3	4	5
.... võõrkeele kodutööde tegemisel.	1	2	3	4	5
.... loodusõpetuse kodutööde tegemisel.	1	2	3	4	5

Palun täitke alljärgnevad üldandmeid puudutavad read:

Vanus: .....

Sugu (mees/naine): .....

Tänan vastamast! Palun pane täidetud ankeet ümbriku ja sulge seejärel ümbrik.

Lisa 3. Õpilaste kodutööde hoiakute väidete jaotumine faktoritesse

Tabel 1. Faktorisse „*Kodutööde konflikt*“ kuuluvad küsimused ja nende kirjeldav statistika kogu õpilaste valimi kohta (*M-keskmine, SD-standardhälve, N-vastajate arv*)

<i>I Kodutööde konflikt</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Kui tihti te kodus kodutööde üle arutlete?	3,38	1,14	84
Kui tihti sina kodutööde pärast ärritud?	2,67	1,11	84
Kui tihti sinu vanemad kodutööde pärast ärrituvad?	2,29	1,07	84
Kui tihti te kodus kodutööde üle tülitsete?	2,30	1,15	84

Faktori *Kodutööde konflikt* reliaablus (Cronbachi alfa) oli 0,76.

Tabel 2. Faktorisse „*Osalus kodutöödel*“ kuuluvad küsimused ja väited ning nende kirjeldav statistika kogu laste valimi kohta (*M-keskmine, SD-standardhälve, N-vastajate arv*)

<i>II Osalus kodutöödel</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Kui tihti sa oma kodutöö ära teed?	4,51	0,83	86
Kui palju sulle kool meeldib?	3,38	0,98	86
Kui tihti sa leiad, et kodutöö on sinu jaoks huvitav?	2,79	0,94	86
Kui tihti sa leiad, et kodutöö on sinu jaoks igav?	2,63	0,98	86
Õpetajad annavad: liiga palju kodutööd/ piisaval hulgal kodutööd/ liiga vähe kodutööd.	2,43	0,96	86

Faktori *Osalus kodutöödel* reliaablus (Cronbachi alfa) oli 0,73.

Tabel 3. Faktorisse „*Kodutööde raskus*“ kuuluvad küsimused ja väited ning nende kirjeldav statistika kogu laste valimi kohta (*M-keskmine, SD-standardhälve, N-vastajate arv*)

<i>III Kodutööde raskus</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Kui tihti mõni täiskasvanu sind oma kodutöös aitab?	3,3	1,11	86
Kui tihti sa leiad, et kodutöö on väljakutset pakkuv?	3	1,10	86
Kodutööd on minu jaoks: liiga lihtsad/ üsna lihtsad/ pole lihtsad ega rasked/ üsna rasked/ liiga rasked.	2,95	0,74	86

Faktori *Osalus kodutöödel* reliaablus (Cronbachi alfa) oli 0,36 .

Lisa 4. Lastevanemate kodutööde abistamise viiside väidete jaotumine faktoritesse**Tabel 1.** Faktorisse *Autonoomia* kuuluvad väited ja nende kirjeldav statistika kogu lastevanemate valimi kohta (*M-keskmine, SD-standardhälve, N-vastajate arv*)

<i>I Autonoomia</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Koduste ülesannete tegemisel olen valmis kuulama oma lapse vastuseid, mis on minu omast erinevad.	4,19	0,84	86
Ma püüan lubada oma lapsel teha kodutöid, mis sobivad tema huvidega või muuta kodutöid nii, et ülesanne oleks tema jaoks huvitav.	3,05	1,17	85
Ma luban oma lapsel rääkida asjadest, mis teda kodutöö juures häirivad.	4,34	0,88	85
Ma selgitan oma lapsele, miks on oluline õppida ja teha kodutööd.	4,48	0,88	86
Ma räägin oma lapsele kodutööde ja eluliste asjade vahelistest seostest.	4,48	0,87	86

Faktori *Autonoomia* reliaablus (Cronbachi alfa) oli 0,64.

Tabel 2. Faktorisse *Kompetentsus* kuuluvad väited ja nende kirjeldav statistika kogu lastevanemate valimi kohta (*M-keskmine, SD-standardhälve, N-vastajate arv*)

<i>II Kompetentsus</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Ma olen õnnelik, kui mu laps pakub kodutööd tehes vastuse, mis on küll oodatavast erinev, kuid siiski huvitav.	3,9	0,95	85
Ma räägin oma lapsele, et usun tema võimesse kodutöödega seonduvate raskuste ületamisel.	4,15	0,99	85
Ma kommenteerin oma lapse kodutööde vigu privaatsetl, mitte teiste inimeste ees.	4,06	1,12	86

Faktori *Kompetentsus* reliaablus (Cronbachi alfa) oli 0,73.

Tabel 3. Faktorisse *Seotus* kuuluvad väited ja nende kirjeldav statistika kogu lastevanemate valimi kohta (*M-keskmine, SD-standardhälve, N-vastajate arv*)

<i>III Seotus</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Ma selgitan oma lapsele, et ta võib minu poole pöörduda, kui tal on tekkinud mure või probleem kodutöö tegemisel.	4,72	0,79	86
Kodutööd tehes, ma annan oma lapsele tunde, et ta on oluline ja eriline.	3,91	1,05	85
Ma annan oma lapsele tunde, et austan ja väärtustan teda isegi siis, kui ta ei saa kodutööst aru.	4,16	0,88	85

Faktori *Seotus* reliaablus (Cronbachi alfa) oli 0,79.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Triinu Jõesaar,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

„Kodutööde tegemise õpimotivatsioon ja hoiakud ning nende seos lastevanemate poolt pakutava abiga 3. ja 6. klassis“,

mille juhendaja on Merle Taimalu,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Triinu Jõesaar

23.05.2019